

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 1007/2024
15.01.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Татјане Ђурица и Јасмине Обућина, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа Томислав Ивановић, адвокат из ..., против тужених 1) Фабрика гумених производа „Рекорд холдинг“ ДП у стечају, кога заступа Михајло Срдић, адвокат из ..., 2) ББ из ..., кога заступа Младен Ђурковић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 2572/23 од 26.06.2024. године, у седници одржаној дана 15.01.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 2572/23 од 26.06.2024. године, као неосноване.

Образложење

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 2572/23 од 26.06.2024. године, одбијене су као неосновне жалбе тужиоца и тужених и потврђена пресуда Привредног суда у Београду П 9638/2021 од 09.02.2023. године којом је у ставу I одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је ништав уговор о откупу стана број 70 од 04.07.2000. године, закључен између првотуженог и друготуженог, оверен у Четвртом општинском суду у Београду 06.07.2000. године, и Анекс уговора о откупу стана закључен између првотуженог и друготуженог, оверен у Четвртом општинском суду у Београду дана 25.04.2001. године, под ознаком II Ов. бр. 37/2001; у ставу II одбијен као неоснован тужбени захтев да се излучи из стечајне масе првотуженог трособан стан број 11, површине 75,26 м², који се налази на трећем спрату зграде у Београду, ...; у ставу III одбијен тужбени захтев да се обавезе друготужени да се са свим лицима и стварима исели из трособног стана број 1, површине 75,26 м², који се налази на трећем спрату зграде у Београду, ...; у ставу IV одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се солидарно обавезу првотужени и друготужени да му предају на коришћење трособан стан број 11, површине 75,26 м², који се налази на трећем спрату зграде у Београду, ... и ставу V одређено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је благовремено, преко пуномоћника адвоката, уложио ревизију због битне повреде из одредбе члана 374. став 1. у вези члана 396. став 1. и 2. Закона о парничном поступку, учињене пред другостепеним судом и погрешне примене материјалног права. Указује да се нижестепени судови, изван своје надлежности, упуштају у оцену законитости одлуке о додели стана друготуженом као и да су везани правноснажном пресудом Другог општинског суда у Београду П1 број 89/07 од 10.04.2008. године којом је поништена одлука Управног одбора првотуженог од 21.10.1999. године о додели стана друготуженом ББ. Истиче да друготужени није благовремено тражио поништај одлуке о додели стана тужиоцу те да је очигледно преклудирани. Наводи да је погрешно примењена одредба члана 352. Закона о привредним друштвима при закључивању нижестепених судова да скупштина, у време закљученог поступка ликвидације, није могла да доноси одлуке о додели стана. Сматра да је занемарена чињеница да је правноснажном пресудом поништена одлука о додели стана ББ што значи да је морала бити донета нова, те да се не ради о новим пословима већ о довршетку започете расподеле станова. Указује да је првостепени суд исказ сведока ВВ "паушално" ценио. Посебно истиче да тужилац не поседује исправе о начину одржавања скупштине те да је применом одредбе из члана 231. став 3. Закона о парничном поступку, терет доказивања био на туженом. У смислу образложених навода ревизије предлаже да се ревизија усвоји.

Друготужени је поднео одговор на ревизију којим оспорава основаност ревизијских разлога и тачност ревизијских навода па у смислу образложених навода ревизије предлаже да се ревизија као неоснована одбије.

Врховни суд је испитао ревизију у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку, па је оценио да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена апсолутно битна повреда из одредбе члана 374. став 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Насупрот ревизијским наводима, побијана пресуда није захваћени ни битном повредом из одредбе члана 374. став 1. а у вези члана 396. Закона о парничном поступку будући да је другостепени суд ценио битне жалбене наводе те их је образложио на страни четвртој своје одлуке. Другостепени суд је навео и разлоге које узео у обзир по службеној дужности на страни другој, у ставу шестом побијане одлуке.

Из чињеничног стања, утврђеног у првостепеном поступку, произилази да је одлуком Управног одбора првотуженог под бројем 10/9 од 21.10.1999. године, дат друготуженом на коришћење стан број 11, на трећем спрату стамбене зграде у Београду, ... број ..., по структури трособан површине 75,26 м². Уговор о откупу стана закључен је 04.07.2000. године, а анекс истог дана 25.04.2021. године. Правноснажном пресудом Другог општинског суда у Београду П1 89/07 од 10.04.2008. године, усвојен је тужбени захтев тужиоца и поништена одлука Управног одбора првотуженог број 10/9 од 21.10.1999. године, о давању стана на коришћење друготуженом ББ. У даљем току догађаја, скупштина првотуженог је 01.07.2008. године донела одлуку да ће по свим питањима, укључујући и технолошки вишак радника и стамбено питање, одлучивати скупштина, осим одлука које доноси директор у складу са чланом 39. Статута. У моменту

доношења ове одлуке од 01.07.2008. године првотужени је био у поступку ликвидације, закључно са 15.07.2008. године. Најзад, одлуком скупштине предузећа првотуженог ФГП „Рекорд холдинг“ ДП од 15.08.2008. године, раднику АА даје се на коришћење, односно у закуп на неодређено време, предметни стан број 11, на трећем спрату стамбене зграде у улици ... број ..., по структури трособан, површине 75,26 м². Утврђено је и да су радници друготуженог након приватизације преузети у радни однос код привредног друштва Визахем које је у поступку приватизације купило друштвени капитал првотуженог, а да је једини запослени код првотуженог био тужилац. У поступку стечаја над првотуженим тужилац је пријавио потраживање те му је пресудом првостепеног суда П 986/17 од 06.09.2017. године, утврђено основаним потраживање о додели предметног стана.

Код таквог чињеничног стања, првостепени суд налази да тужбени захтев није основан. Полазећи од одредбе члана 21. Статута „Рекорд холдинга“ закључује да скупштину првотуженог чине представници запослених, те да је Одлуку од 01.07.2008. године али и Одлуку о додели стана тужиоцу 15.08.2008. године, могла да донесе само скупштина коју би чинили представници изабрани од стране запослених. Међутим, тужилац није доказао ко је чинио скупштину 01.07.2008. године и 15.07.2008. године када је донета одлука да се стан додели тужиоцу. Ово код чињенице да су након приватизације запослени прешли да раде у привредно друштво „Визахем“. Образлаже да је имао у виду наводе сведока да су радници „ретроактивно враћени“ али да након раскида уговора о приватизацији раније постојећи органи не настављају да функционишу у истом саставу већ је потребно да се изаберу нови. Осим тога, у тренутку доношења одлуке од 01.07.2008. године првотужени је био у поступку ликвидације па је, у смислу одредбе члана 352. Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС“ број 125/04), могао да предузима само послове везане за спровођење тог поступка а не и одлуке којима се мења дотадашњи начин одлучивања у друштву. С тога тужбени захтев одбија налазећи да тужилац нема активну легитимацију будући да исту заснива на одлукама које нису донете од стране овлашћених органа.

Другостепени суд прихвата материјалноправни закључак да у поступку ликвидације друштво може да предузима само послове везане за њено спровођење, односно ради окончања свих послова, а не и одлуке којима мења начин рада органа друштва. Образлаже да тужилац није доставио записнике са седнице од 01.07.2008. године и 15.08.2008. године на основу којих би се могло утврдити ко су лица која су присуствовала седницама и наводно гласала о додељивању стана тужиоцу. Истиче да у време када је стан додељен друготуженом и са њим закључен уговор и анекс уговора о откупу стана, првотужени је имао пуну пословну способност док тужилац легитимацију заснива на одлукама које нису донете од стране овлашћеног органа првотуженог а донете су у тренутку када није имао потпуну пословну способност јер се налазио у поступку ликвидације.

Врховни суд сматра правно неутемељеним закључак нижестепених судова да у поступку ликвидације предузеће не може одлучивати о додели стана. Привредно друштво у ликвидацији има специјалну пословну способност ограничену на послове које је потребно завршити у циљу ликвидације друштва, али у те послове, како сматра Врховни

суд, спадају и послови расподеле оних станова у друштвеној својини који су остали нерасподељени.

Међутим, наведено није од утицаја на правилност одлуке. Ово с тога што је одлука туженог број 38 од 15.08.2008. године, којом је стан додељен на коришћење тужиоцу донета у ситуацији када првотужени уопште није био носилац права располагања на том стану јер је исти претходно већ дат у закуп тужиоцу, а након тога је закључен и уговор о откупу стана. Уговором о откупу стана стиче се право својине, такав уговор има стварноправно дејство, при чему је стицање извршено моментом његовог закључења. Закон о становању („Службени гласник РС“ број 50/92 ... 46/98) у члану 16. прописује обавезу носиоца права располагања на стану у друштвеној својини и власника стана у државној својини да носиоцу станарског права односно закупцу који су то својство стекли до дана ступања на снагу закона, и на њихов захтев у писаној форми, омогући откуп стана који користе. Стицање својине откупом стана је по својој правној природи оригинарни начин стицања, на основу закона. С тим у вези, друготужени је закључењем уговора који је доцније анексиран, стекао право својине на предметном стану те на исто не утиче чињеница да је цена откупа плаћана у ратама као ни чињеница да је након закључења уговора дошло до отварања поступка ликвидације над првотуженим. То даље значи, да је одлуком од 15.08.2008. године, из које црпи активну легитимацију, тужиоцу додељен стан којим предузеће уопште није могло располагати што тужиоца, последично, не чини активно легитимисаним.

Осим тога, а како правилно нижестепени судови констатују, тужилац није ни доказао да је одлука донета од стране законито формираног органа. Ово код чињенице да су радници првотуженог преузети у радни однос код привредног друштва Визахем. Стога је, уколико им је тај радни однос престао и ако су га поново засновали код првотуженог, скупштина прво морала бити конституисана у смислу одредбе члана 394. став 1. Закона о предузећима („Службени лист СРЈ“ број 29/96 ...) који је остао на снази и након ступања на снагу Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС“ бр 125/04 и 36/11), у складу са прелазном одредбом члана 456. Закона о предузећима, којом је прописано да скупштину друштвеног предузећа чине представници запослених. Након тога је могло уследити усвајање или измена Статута у погледу надлежности за одлучивање о додели станова и најзад расподела оних станова којима друштво располаже. Не и оних који су у својини других лица.

Врховни суд је ценио навод ревизије да је правноснажном пресудом поништена одлука управног одбора 10/9 од 21.10.1999. године, о додели стана друготуженом. Међутим, налази да то не може довести до другачије одлуке код чињенице да се откуп стана (уговором) сматра оригинарним начином стицања и да у моменту доделе стана тужиоцу ранији уговор о откупу је на снази. Није раскинут, није утврђен ништавим.

Такође је ценио и навод ревизије да је друготужени очигледно преклудирани да тражи поништај одлуке од 15.08.2008. године али је нашао да није од утицаја код чињенице да се у овом поступку такав поништај не тражи, а да ће о основаности таквог захтева бити решено у парници коју је друготужени покренуо а на коју се у ревизији од стране тужиоца и указује.

Неоснован је навод ревизије да првостепени суд није имао овлашћење да се упусти у преиспитивање одлуке од 15.08.2008. године, јер у поступку оцене последица које таква одлука произвела судови су свакако овлашћени да цене и законитост поступка њеног доношења.

Даље, неосновани су наводи ревидента да је погрешно примењено правило о терету доказивања а без утицаја наводи да тужилац не поседује доказе о околностима под којим је одржана скупштина 01.08.2008. и 15.08.2008. године. Прво, код утврђене чињенице да су радници првотуженог преузети у радни однос код трећег лица (непарничара), и у процесној ситуацији у којој се управо зато оспорава законитост одлуке од 15.08.2008. године, на тужиоцу је био терет доказивања да је она донета од стране законито формираног органа (чл. 231 ст.2 Закона о парничном поступку). Уколико такве исправе не поседује или сматра да се исправе налазе код супротне стране, на тужиоцу је била могућност да захтева едицију исправе у смислу одредбе члана 241. Закона о парничном поступку. Тужилац то није тражио већ је једино на припремном рочишту од 30.01.2020. године, што је Врховни суд закључио увидом у списе, предложио да се наложи достављање извештаја за период после 2016. године.

Најзад, нетачан је навод ревизије да првотужени није спорио да се стан налази у стечајној маси будући да је, према стању у списима, још у одговору на тужбу од 24.10.2019. године првотужени тврдио да се стан не налази у стечајној маси, а тужилац супротно није доказао. С тога је додатно неоснован захтев да се стан излучи из стечајне масе првотуженог.

Следом реченог произлази да је одлука правилна па је Врховни суд применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Татјана Матковић Стефановић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић